

Seat No. : _____

DC-127

December-2020

B.Com., Sem.-V

CE-301(A) : Cost & Financial Accounting

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચના : વિભાગ-A માંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો અને વિભાગ-B ફરજિયાત છે.

વિભાગ - A

1. સેમ લિ. નું ઉત્પાદન તૈયાર થઈ ગોડાઉનમાં જતા પહેલા ત્રણ પ્રક્રિયામાંથી પસાર થાય છે. તેમની નીચેની માહિતી મળે છે :

20

વિગત	પ્રક્રિયા-1	પ્રક્રિયા-2	પ્રક્રિયા-3
દાખલ કરેલ માલસામાન (એકમ દીઠ ₹ 0.60)	6,000	-	-
વધારાનો માલસામાન	₹ 8,500	9,500	5,500
સીધી મજૂરી	₹ 4,000	6,000	12,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	₹ 1,200	930	1,340
સામાન્ય બગાડ (દાખલ કરેલ એકમના)	10%	5%	10%
સામાન્ય બગાડની એકમદીઠ ₹ વેચાણ કિંમત	0.20	0.50	1
ખરેખર ઉત્પાદન એકમો	9,200	8,700	7,900

ઉત્પાદન શિરોપરી ખર્ચાઓ ₹ 16,500ના હતા. જે દરેક પ્રક્રિયા ખાતે સીધી મજૂરીના પ્રમાણમાં કાળવવાના છે.

ઉપરની માહિતી પરથી પ્રક્રિયાઓના ખાતા અને અસામાન્ય બગાડ કે વધારાના ખાતા તૈયાર કરો.

2. એક વસ્તુ તૈયાર થતા પહેલા બે જુદી જુદી પ્રક્રિયાઓમાંથી પસાર થાય છે અને ત્યારબાદ તે તૈયાર માલ સ્ટોક ખાતે ફેરવાય છે.
તેના માટે નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવી છે :

20

વિગત	પ્રક્રિયા - 1	પ્રક્રિયા - 2
શરૂઆતનો સ્ટોક	₹ 32,000	40,000
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	₹ 64,000	1,78,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	₹ 40,000	60,400
કારખાનાનાં પરોક્ષ ખર્ચા (પ્રક્રિયાની પ્રાથમિક પડતરની ટકાવારી લેખે)	20%	10%
શરૂઆતના સ્ટોકમાં આંતરપ્રક્રિયા નફો	-	8,000
આખર સ્ટોક	₹ 16,000	48,000

પ્રક્રિયા - 1 નું ઉત્પાદન પ્રક્રિયા - 2 માં પડતર પર 15% નફો ચડાવીને મોકલવામાં આવે છે. જ્યારે પ્રક્રિયા - 2 નું ઉત્પાદન ફેરબદલી કિંમતના 10% નફાથી તૈયાર માલના સ્ટોક ખાતે મોકલવામાં આવે છે. પ્રક્રિયાના સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન પ્રાથમિક પડતરના ધોરણે કરવામાં આવે છે.

તૈયાર માલનો શરૂઆતનો સ્ટોક ₹ 1,25,200 હતો અને આખરસ્ટોક ₹ 60,920 હતો. તૈયાર માલના શરૂઆતના સ્ટોકમાં આંતર પ્રક્રિયા નફો ₹ 25,200 હતો. આ સમય દરમિયાનનું વેચાણ ₹ 6,50,000 હતું. ઉપરની માહિતી પરથી તૈયાર કરો અને ગણતરી કરો :

- (1) પ્રક્રિયા પડતરના ખાતા અને તૈયારમાલના સ્ટોકનું ખાતું
- (2) ખરેખર મળેલ નફો દર્શાવતું પત્રક

3. (a) શિવ લિમિટેડની માહિતી નીચે મુજબ છે.

- (1) સ્થિર ખર્ચ ₹ 8,00,000
- (2) વેચાણ : વર્ષ 2018 = ₹ 30,00,000, 2019 = ₹ 38,75,000.
- (3) વર્ષ 2019 નો નફો વર્ષ 2018 કરતાં ₹ 280000 વધારે છે.

ગણતરી કરો :

- (1) સમતુટ બિંદુ
- (2) ₹ 45,00,000ના વેચાણે નફો
- (3) જો વર્ષ 2020માં વેચાણ કિંમતમાં 30% ઘટાડો કરવામાં આવે અને કંપની વર્ષ 2019માં જેટલો નફો થયો છે તેટલો જ નફો મેળવવા માગતી હોય તો કેટલું વેચાણ જરૂરી બનશે ?
- (4) ₹ 35,00,000ના સલામતી ગાળે સંભવિત નફો.

- (b) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

- (1) સંબંધિત પડતર
- (2) કાલ્પનિક પડતર
- (3) વૈકલ્પિક પડતર
- (4) ડૂબેલી પડતર

10

10

A અને B લિ. નું તા. 1-4-2018ના રોજ સંયોજન કરવામાં આવ્યું અને બંને કંપનીનો ચાલુ ધંધો ખરીદી લેવા C લિ. ની સ્થાપના કરવામાં આવી.

A અને B લિ. ના તા. 31-3-2018ના રોજના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે :

વિગત	નોંધ	A લિ. ₹	B લિ. ₹
(i) ઈક્વિટી અને જવાબદારી			
(1) શેરહોલ્ડરોના ભંડોળો :			
(a) શેરમૂડી		17,00,000	14,50,000
ઈક્વિટી શેરમૂડી દરેક ₹ 10 ના		6,40,000	3,50,000
14% ના પ્રેફરન્સ શેર દરેક ₹ 100 ના			
(b) અનામત અને વધારો		4,80,000	3,20,000
સામાન્ય અનામત		2,50,000	1,60,000
પુનઃ મૂલ્યાંકન અનામત		1,00,000	60,000
રોકાણ વળતર અનામત		1,50,000	1,04,000
નફા-નુકશાન ખાતું			
(2) બિન ચાલુ દેવા;			
લાંબાગાળાના ઉછીના નાણા;		1,00,000	56,000
12% ના ડિબેચર દરેક ₹ 100 નો		50,000	-
જાહેર થાપણો			
(3) ચાલુ દેવા;		2,90,000	1,50,000
વેપારી દેવા, લેણદારો		40,000	-
દેવીહુંડી			
	કુલ	38,00,000	26,50,000
(ii) મિલકતો :			
(1) બિન ચાલુ મિલકતો;			
(a) કાયમી મિલકતો;		9,20,000	5,50,000
જમીન-મકાન		6,50,000	4,20,000
પ્લાંટ-મશીનરી		1,50,000	1,00,000
(b) બિન ચાલુ રોકાણો; રોકાણો			
(2) ચાલુ મિલકતો		6,50,000	5,38,000
(a) માલસામગ્રી, સ્ટોક			
(b) વેપારી લેણા;		6,10,000	5,40,000
દેવાદારો		50,000	
લેણીહુંડી			
(c) રોકડ અને રોકડ સ્વરૂપની મિલકતો;		7,70,000	5,02,000
રોકડ અને બેન્ક સિલક			
	કુલ	38,00,000	26,50,000

અન્ય માહિતી :

(1) A લિ. અને B લિ. ના 12% ના ડિબેન્ચર હોલ્ડરોને C લિ. ના 15% ના દરેક ₹ 100 ના ડિબેન્ચર એટલી સંખ્યામાં આપવા કે જેથી તેમને વ્યાજની આવક એટલી જ મળે.

(2) બંને કંપનીના પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડરોને C લિ. ના 15% ના પ્રેફરન્સ શેર, દરેક ₹ 100 ના ₹ 125 ના ભાવે તેટલી જ સંખ્યામાં આપવા.

(3) A લિ. ના દરેક 5 ઇક્વિટી શેરના બદલે C લિ. ના 2 ઇક્વિટી શેર અને B લિ. ના દરેક 10 ઇક્વિટી શેરના બદલામાં C લિ. ના 3 ઇક્વિટી શેર દરેક ₹ 10 નો ₹ 35 ના ભાવે આપવા.

(4) રોકાણ વળતર અનામત હજુ બે વર્ષ માટે રાખવું જરૂરી છે.

તમારે સંયોજન પછીનું C લિ. નું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબની ધારણા હેઠળ તૈયાર કરવાનું છે.

(i) જો સંયોજન વિલિનીકરણ સ્વરૂપનું હોય તો,

(ii) જો સંયોજન ખરીદી સ્વરૂપનું હોય તો.

વિભાગ - B

5. નીચે આપેલ પેટા પ્રશ્નોના એક કરતા વધુ જવાબો આપેલા છે. તે પૈકી ફક્ત એક જ જવાબ સાચો છે. તમારે સાચો જવાબ નક્કી કરવાનો છે : (કોઈપણ પાંચ)

10

(1) દરેક પ્રક્રિયાની કાર્યક્ષમતાનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે એક પ્રક્રિયાનું ઉત્પાદન આગળની પ્રક્રિયામાં પડતર કિંમતે જ લઈ જવું જોઈએ.

(a) ખરું

(b) ખોટું

(c) અધુરું

(d) કંઈ ન કહી શકાય

(2) _____ એ માલ અને પ્રક્રિયાના કુદરતી પરિબળને કારણે અટકાવી ન શકાય તેવું નુકશાન છે.

(a) સામાન્ય બગાડ

(b) અસામાન્ય બગાડ

(c) અસામાન્ય નફો કે લાભ

(d) સામાન્ય નફો કે લાભ

(3) દાખલ કરેલ એકમો 2400, સામાન્ય બગાડ દાખલ કરેલ એકમોના 10% ખરેખર ઉત્પાદન 2200 એકમોનું હોય તો _____

(a) સામાન્ય બગાડ 200 એકમો

(b) અસામાન્ય બગાડ 40 એકમો

(c) અસામાન્ય વધારો 240 એકમો

(d) એકપણ નહીં

- (4) સ્ટોકમાં સમાયેલ વસૂલ નહી થયેલ નફો અને માલની ફેરબદલી કિંમત શોધવા માટે પ્રક્રિયાના ખાતા તૈયાર કરતી વખતે ત્રણ ખાનાવાળા પ્રક્રિયાના ખાતા બનાવાય છે.
- (a) ખરું (b) ખોટું
(c) અધુરું (d) કંઈ ન કહી શકાય
- (5) આંતર પ્રક્રિયા નફાની પદ્ધતિમાં નીચે આપેલ પ્રક્રિયા - A ની માહિતી પરથી પ્રક્રિયા અને દેખિતો નફો શોધો. શરૂઆતના સ્ટોકમાં આંતર પ્રક્રિયા નફો ₹ 4000, આખરના સ્ટોકમાં આંતરપ્રક્રિયા નફો ₹ 6000, ખરેખર નફો ₹ 18000.
- (a) ₹ 16,000 (b) ₹ 28,000
(c) ₹ 20,000 (d) ₹ 18,000
- (6) નીચેના પૈકી કયા સાહસમાં ઘણો ભાગે પ્રક્રિયા પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે ?
- (a) મોટરકારનું ગેરેજ (b) બેકરી
(c) બિયર બનાવતું કારખાનું (d) પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ
- (7) પ્રક્રિયાના હિસાબોમાં પૂર્ણ એકમોની પદ્ધતિ મુજબ માલસામાનની એકમ દીઠ પડતર શોધવા માટે કયું પત્રક બનાવવામાં આવે છે ?
- (a) પૂર્ણ એકમોની ગણતરી દર્શાવતું પત્રક
(b) પડતરનું પત્રક
(c) મૂલ્યાંકન પત્રક
(d) પ્રક્રિયાનું ખાતું
- (8) ફાળો = સ્થિર ખર્ચની વસુલાત
- (a) ખરું (b) ખોટું
(c) અધુરું (d) કંઈ ન કહી શકાય
- (9) કુલ રકમ ઉપલબ્ધ હોય ત્યારે _____ ઉપયોગમાં લેવાય.
- (a) એકમદીઠ ચલિત પડતર (b) એકમદીઠ ફાળો
(c) નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર (d) કંઈ ન કહી શકાય

(10) સલામતીના ગાળાના વેચાણમાંથી મળતો ફાળો = _____

- (a) ચલિત ખર્ચ (b) સ્થિર ખર્ચ
(c) નુકશાન (d) નફો

(11) સંભવિત પડતર એટલે _____

- (a) ડૂબેલી પડતર (b) વૈકલ્પિક પડતર
(c) કાલ્પનિક પડતર (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

(12) સંયોજન હવાલા ખાતુ ખરીદનાર કંપનીના ચોપડે _____ ના શીર્ષક હેઠળ પાકા સરવૈયામાં બતાવશે.

- (a) ચાલુ મિલકત (b) બિન ચાલુ મિલકત
(c) બિન ચાલુ રોકાણો (d) અનામત અને વધારે

@geniusguraji

DC-127

December-2020

B.Com., Sem.-V

CE-301(A) : Cost & Financial Accounting

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction : Attempt any two questions from Part – A and Part – B is compulsory.

Part – A

1. The production of SAM Manufacturing Company Ltd. passes through three processes, before it is transferred to finished stock. The following information is obtained. 20

Particulars	Process – 1	Process – 2	Process – 3
Raw materials input (Cost per unit ₹ 0.60)	6,000 (₹) 10000 units	—	—
Raw Materials added	₹ 8,500	9,500	5,500
Direct wages	₹ 4,000	6,000	12,000
Direct expenses	₹ 1,200	930	1,340
Normal loss (percentage of input)	10%	5%	10%
Sale value of wastage (per unit ₹)	0.20	0.50	1
Actual Output units	9,200	8,700	7,900

Production overhead cost was ₹ 16,500 which is absorbed as percentage of direct wages.

From the above information, you are required to prepare Process Accounts and also give the abnormal wastage or Gain Accounts.

2. A product passes through two different processes, before it is transferred to finished stock. The following information is obtained.

Particulars		Process – 1	Process – 2
Opening Stock	₹	32,000	40,000
Direct Materials	₹	64,000	1,78,000
Direct Wages	₹	40,000	60,400
Factory Overheads (percentage of prime cost of the process)		20%	10%
Inter process profit in opening stock	₹	–	8,000
Closing Stock	₹	16,000	48,000

The output of Process – 1 is transferred to Process – 2 at 15% profit on the cost price. Output of Process – 2 is transferred to finished goods stock at 10% profit on transfer price.

Stock in the process are valued at prime cost.

The opening stock of finished goods was ₹ 1,25,200 and closing stock of finished goods was ₹ 60,920. Profit in Opening stock of finished goods was ₹ 25,200. Sales during the period were ₹ 6,50,000.

Prepare :

- (1) Process accounts and finished stock accounts
- (2) A statement showing Actual realized profit.

3. (a) The following information is available for Shiv Ltd.

(1) Fixed costs ₹ 8,00,000

(2) Sales : Year 2018 = ₹ 30,00,000, 2019 = ₹ 38,75,000.

(3) Profit of the year 2019 is more by ₹ 280000 as compared to year 2018.

Calculate :

(1) B.E.P.

(2) profit at sales of ₹ 45,00,000

(3) If there is reduction in selling price by 30% in the year 2020 and the company wants to maintain same profit as in the year 2019.

What will be the required sales volume ?

(4) Probable profit when margin of safety is ₹ 35,00,000.

- (b) Write short notes : (any two)

(1) Relevant Cost •

(2) Notional Cost

(3) Opportunity Cost

(4) Sunk Cost

4) A Ltd. and B Ltd. were amalgamated on 1-4-2018. A new company C Ltd. was formed to take over the business of the existing companies.

20

The balance sheets of A Ltd. and B Ltd. as on 31-3-2018 are as under :

Particulars	Note	A Ltd. ₹	B Ltd. ₹
(i) Equity & Liability;			
(1) Shareholder's funds;			
(a) Share Capital;			
Equity shares of ₹ 10 each		17,00,000	14,50,000
14% preference share of ₹ 100 each		6,40,000	3,50,000
(b) Reserve & Surplus;			
General Reserve			
Revaluation Reserve		4,80,000	3,20,000
Investment Allowance Res.		2,50,000	1,60,000
Profit & Loss A/c.		1,00,000	60,000
(2) Non-current Liabilities;			
Long term borrowings		1,50,000	1,04,000
12% Debentures of ₹ 100 each			
Public Deposits		1,00,000	56,000
(3) Current Liabilities;			
Trade payables		50,000	—
Creditors		2,90,000	1,50,000
Bills payable		40,000	—
Total		38,00,000	26,50,000
(ii) Assets			
(1) Non-Current Assets;			
(a) Fixed Assets			
Land & Building		9,20,000	5,50,000
Plant & Machinery		6,50,000	4,20,000
(b) Non-Current Investments		1,50,000	1,00,000
(2) Current Assets			
(a) Inventories; Stock		6,50,000	5,38,000
(b) Trade Receivables;			
Debtors		6,10,000	5,40,000
Bills Receivables		50,000	
(c) Cash and Cash Equivalents			
Cash & Bank Balance		7,70,000	5,02,000
Total		38,00,000	26,50,000

Other information :

- (1) 12% Debenture holder of A Ltd. and B Ltd. are discharged by issuing such number of its (C Ltd.) 15% Debentures of ₹ 100 each to maintain the same amount of interest.
- (2) Preference shareholders of two companies are issued equivalent number of 15% preference shares of C Ltd. at a price of ₹ 125 per share face value of ₹ 100.
- (3) C Ltd. will issue 2 equity shares for each 5 equity shares of A Ltd. and 3 equity shares for 10 equity shares of B Ltd. The shares are to be issued at ₹ 35 each, having face value of ₹ 10 each.
- (4) Investment allowance Reserve is to be maintained for two more years.

You are required to prepare the Balance Sheet of C Ltd. as on 1-4-2018 after the amalgamation has been carried out on the basis of following assumptions :

- (i) Amalgamation is in the nature of merger
- (ii) Amalgamation is in the nature of purchase.

PART - B

5. In the following sub-questions, more than one answer is given, of which only one answer is correct, you have to select correct answer : (Any five) 10

(1) To evaluate the performance of the different processes one may transfer the production of process to the next process at the cost only.

(a) True	(b) False
(c) Incomplete	(d) Can't say

(2) _____ is unavoidable losses arising due to the nature of material or the process.

(a) Normal loss	(b) Abnormal loss
(c) Abnormal gain	(d) Normal gain

(3) Units introduced 2400, Normal wastage 10% of input, Actual production 2200 units, then _____

- (a) Normal wastage 200 units
- (b) Abnormal wastage 40 units
- (c) Abnormal gain 240 units
- (d) None of the above

- (4) One may use "Three columnar method" to prepare process A/c to calculate the unrealised profit in stocks and to calculate the transfer price.
- (a) True (b) False
(c) Incomplete (d) Can't say
- (5) In inter process profit method, from the following information of process - A find apparent profit in process - A. Inter process profit in opening stock ₹ 4000, Inter process profit in closing stock ₹ 6000, Actual profit ₹ 18000.
- (a) ₹ 16,000 (b) ₹ 28,000
(c) ₹ 20,000 (d) ₹ 18,000
- (6) Which of the following enterprises would most likely use a process costing system ?
- (a) Motor garage (b) Bakery
(c) Beer brewery (d) Printing shop
- (7) In the equivalent production of process Account, which statement is to be prepared to find material cost per unit ?
- (a) Statement of equivalent production
(b) Statement of cost
(c) Statement of Evaluation
(d) Process Account
- (8) Contribution = Recovery of fixed costs.
- (a) True (b) False
(c) Incomplete (d) Can't say
- (9) _____ is used when the total figures only are available.
- (a) Per unit variable cost (b) Contribution per unit
(c) Profit volume ratio (d) Can't say
- (10) Contribution received from the sales of margin of safety = _____
- (a) Variable cost (b) Fixed cost
(c) Loss (d) Profit

(11) A relevant cost is

- (a) a sunk cost (b) an opportunity cost
(c) a notional cost (d) None of the above

(12) The Amalgamation Adjustment Account appears in the books, it is shown under the heading of _____ in the Balance Sheet

- (a) Current Assets (b) Non-current Assets
(c) Non-current Investment (d) Reserve and Surplus